

Пратећи актуелна дешавања у Демократској странци Србије, одлучих се да поново прочитам Програм ДСС-а. Модеран и демократски усмерен, Програм ДСС-а нема посебних замерки, сем одређених недоследности у спровођењу начела, које се односе на људска права: „Залажемо се за слободно, непристрасно потпуно информисање, као и за *слободно изражавање мишљења*. Неприкосновена су права на мирно окупљање, *слободу говора* и јавног иступања, слободу удруживања, савести, вероисповести и избор позива и занимања“.

Апсурд лежи у томе, што су управо начела слободе изражавања мишљења и слободе говора и јавног иступања, „дошла главе“ Драгану Шормазу, народном посланику и високом функционеру ДСС-а. Верујући да ДСС баштини управо идеје којима су наведена начела неприкосновена, заинтересовах се за „спорне“ Шормазове изјаве. Наводно је дотични изјавио да је ДСС-у потребан нови лидер, да је Војислав Коштуница одговоран за лош рејтинг странке и да би спас био да се председник пензиониса. Јасно је да је овај „јеретички“ потез прихваћен као напад на Демократску странку Србије, али поставља се питање да ли је можда Шормаз био у праву?

Победом над Слободаном Милошевићем и преузимањем значајне улоге у Србији, Демократска странка Србије је „преко ноћи“ постала велика организација, која је морала одговорити различитим изазовима. У годинама које су уследиле, оно што је одржавало странку на окупу и умањивало потенцијалну опасност већих излива незадовољства, била је јака централизована власт Војислава Коштунице и неприкосновене врхушке окупљене око лидера. Постављајући темеље велике политичке организације на овим принципима, очекивано се појавила летаргија међу активистима, а они који су напредовали, користећи ситуацију, нису могли да се одупру подаништву, које је тражено зарад „малих“ сатисфакција, као што су функционерска места у општинским одборима, позиције на различитим изборним листама и сл. Пасивно чланство је искрено веровало у демократске и националне принципе које и данас носи Програм ДСС-а, тако да су верно служили као публика бројним предизборним кампањама које је странка успешно водила. Све ово одавало је слику јаке политичке партије, која је спремна да одговори многим политичким изазовима, иако су у „доба власти“, многи државни и локални функционери из ДСС-а окренули леђа страначкој организацији. Распоређени на различитим позицијама, од општинских одборника до премијерског места, функционери ДСС-а су водили политику која је неретко била у потпуној супротности са основним начелима странке из које потичу. Тако је нпр. политика Војислава Коштунице да се успостави апсолутна контрола над свим обавештајним службама стављена испред властитих страначких начела изражених у тексту „Наши разлози“, што је очито био утицај кадрова ЈУЛ-овске провенијенције, који су се после 2000. године успешно „угнездили“ унутар редова ДСС-а.

Свестан своје историјске улоге, Војислав Коштуница се окренуо у правцу реформи и видно подигао економско и социјално стање у Србији, неретко чинећи компромисе који су ишли на уштрб властитог и страначког рејтинга. Од црногорског референдума до нелегалног проглашења независности Косова, рејтинг Демократске странке Србије је незауостављиво опадао, првенствено због лоших основа партијске организације, која није могла испратити политику властитог председника, а која је често била непозната и онима који су себе сматрали страначком врхушком. После одласка у опозицију 2008. године, Војислав Коштуница се суочио са општим стањем апатије у странци, коју је покушао анулирати различитим прекомпозицијама кадрова и обећавајућим идејама о јакој опозиционој странци која је у стању да буде водећи корективни фактор у друштву.

Ипак, политика председника странке је и даље остала аутономна од страначке структуре и од некадашњег проактивног карактера постала је прилично аутистична, неулевајући поверење ни властитом страначком чланству. Тај општи пасивни приступ политици, непојављивање у медијима, понављање већ „ижваканих“ флоскула путем саопштења за јавност без икакве идеје како да се проблем превазиђе, али и појављивање на политичкој сцени Српске напредне странке, довело је до значајног одлива чланства и функционера странке (сетимо се Зорана Дракулића, претендента на потпредседничко место ДСС-а, затим Радоша Љушића, Тихомира Арсића, па до Драгана Шормаза). Константан пад рејтинга, опадање чланства и непостојање идеје како да ДСС поврати на политичку сцену, оправдано је довело у питање способност Војислава Коштунице да поправи ситуацију у странци, чиме се поставља питање да ли је наведени иступ Шормаза у јавности окренут ка рушењу странке или је пак израз бриге за странком, као последњи апел чланству да је неопходно нешто мењати, иначе би Демократска странка Србије могла једноставно нестати са политичке сцене.

Да је ова бојазан оправдана, говори и потез председништва странке да постави Драгана Даничића, председника омладине, за народног посланика. Велико се питање поставља на који начин ће заступати интересе гласача овај несвршени студент више факултета, чија је највећа способност подаништво неприкосновеном лидеру? Остаје непознаница зашто на то место није дошао неко као што је др Александар Поповић, ванредни професор Универзитета у Београду, један од функционера са највећим кредибилитетом у јавности и потпредседник ДСС-а? Постављање Даничића уместо Шормаза свакако не иде у прилог тези да Војислав Коштуница води Демократску странку Србије према бољој будућности, чиме се још једном намеће питање да ли је можда Драган Шормаз био у праву?